

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

БЛАГОЕВГРАД

ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА

КАТЕДРА „ПЕДАГОГИКА“

ДИПЛОМНА РАБОТА

ТЕМА:

**ПРОГРАМА ЗА СОЦИАЛНА ПРЕВЕНЦИЯ НА
ИЗОСТАВЯНЕТО НА ДЕЦА**

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ:

гл. ас. д-р Николай Цанков

БЛАГОЕВГРАД

2014

СЪДЪРЖАНИЕ:

УВОД.....	3
------------------	----------

ПЪРВА ГЛАВА

Изоставянето на деца.Теоретична определеност.

1.1. Що е изоставено дете? Последици, дефиниции, характеристики.....	6
1.2. Анализ на факторите за институционализиране на дете.....	9
1.3. Особености на децата, настанени в институции и трудности при завръщането в техните семейства.....	13
1.4. Подготовка на деца за алтернативни грижи извън семейството им.....	15

ВТОРА ГЛАВА

Институционализацията на деца – причини и предпоставки (емпирично изследване)

2.1. Дизайн на емпиричното изследване.....	20
2.2. Проучване на мнението на специалистите, работещи с рискови семейства (анализ и обобщение на резултатите).....	20

ТРЕТА ГЛАВА

Програма за социална превенция

3.1.Ниво родилен дом – социална работа.....	35
3.2.Ефективни практики у нас и по света.....	46

ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	48
------------------------	-----------

ЛИТЕРАТУРА.....	50
------------------------	-----------

ПРИЛОЖЕНИЯ.....	51
------------------------	-----------

Увод

Наричат го „най-малката клетка на обществото“. Вярно е. Както отделните килийки образуват пчелна пита, така и отделните семейства формират голямата обществена организация. И ако някъде нещо не е доизградено, това винаги се отразява на цялото.

Семейството е най-старата и най-устойчивата социална организация. Ако приемем за вярно, че далечният прародител на днешния човек е хомоеректус, бихме могли да предположим, че и семейството като група за гледане на деца е на над един милион години. Колко „над“ е въпрос на въображение и хипотези. И тук възниква логичен въпрос: защо общественото внимание е така ангажирано със семейната общност; имаме ли право да навлизаме в един толкова интимен свят; къде е границата между лично и обществено? Най-краткият отговор би бил: семейството е толкова личен, колкото и обществен въпрос. Личен въпрос е кого харесваш или не харесваш; с кого общуваш и кого отбягваш; ще създадеш ли семейство или ще прекараш живота си по друг начин; ще поемеш ли отговорност за дете или ще се грижиш само за себе си... Но не може да бъде само личен въпрос къде и как расте или е възпитавано младото поколение (Ячкова 2002 : 7/12).

Превенцията на изоставянето на деца излиза на дневен ред в социалната работа, тъй като по статистика (в последните години има спад на изоставянето на деца в сравнение с периода на 2000-та година) все още има много деца, които се изоставят веднага след раждането или след това по различни причини. Изоставянето на деца е огромен проблем за нашето общество, а и не само. Детето се лишава от грижата, обичта и любовта на биологичните си родители, което в една или друга степен оказва влияние на емоционалното състояние на детето. Доказано е от специалистите, че дори малките бебета, кърмачетата преживяват раздялата със своята биологична майка. Тъй като бебето, докато е в корема на майката свиква с биенето на сърцето ѝ, с гласа ѝ и т.н. Попадайки в социалната институция, детето се лишава от индивидуалната грижа и внимание, които би могло да получи в семейството си. С напредването на възрастта детето разбира, че е било изоставено и започва да расте с увереността, че никой не го е грижа за него. Алтернативните варианти, които в последните години станаха много актуални и приемливи за децата лишени от родителска грижа са приемните семейства. Но доколко са полезни за децата, питам аз?! Приемното семейство взема детето за определен период от време, детето свиква с тях, научава се да живее с тях и когато свърши срока го връщат в социалната институция или го пращат в друго приемно семейство. Няма го постоянството и сигурността, които би трябвало да изгради детето към околните, а и към себе си. Разбира се, институцията е не по-малко „опасна“ за пълноценното социално, емоционално и психическо развитие за децата. Най-добрата среда за пълноценното развитие на детето е